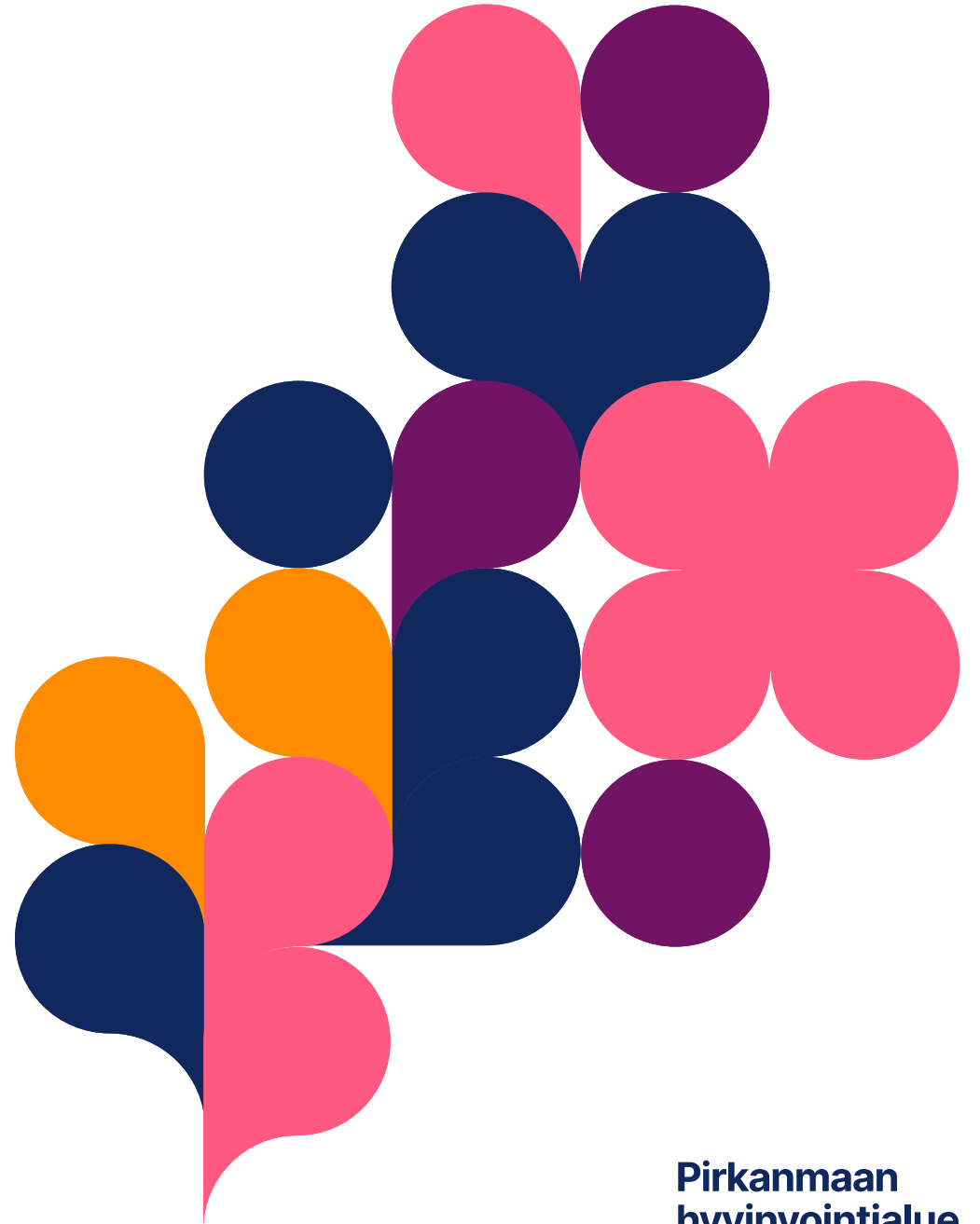


Pirkanmaan hyvinvointialueen strategialuonnos vuosille 2026-2029

Aluehallitus 22.9.2025



Strategialuonnoksen sisältö

- **Johdanto**
- **Strategian kokonaisuus**
 - Visio, missio ja arvot
 - Strategiset kärjet ja tavoitteet
- **Strategian toimeenpano ja seuranta**
 - Strategian toimeenpano, seuranta ja vaikutusten arviointi
- **Toimintaympäristöanalyysi**

Johdanto

- Strategia vuosille 2026-2029 valmistellaan laajassa yhteistyössä poliittisten päättäjien, asukkaiden, henkilöstön ja sidosryhmien kanssa.
- Strategia määrittää suunnan, periaatteet ja keskeisen sisällön toiminnalle, kehittämiselle ja johtamiselle.
- Strategia perustuu analyysiin toimintaympäristön nykytilasta ja tulevista muutoksista sekä niiden vaikutuksista hyvinvointialueen tehtävien toteuttamiseen.
- Strategiaa ohjaavat sosiaali- ja terveystoimelle sekä pelastustoimelle asetetut valtakunnalliset tavoitteet.



Strategian kokonaisuus

Visio, missio ja arvot

Visio

Pirkanmaalaiset
saavat oikeat palvelut
oikeaan aikaan

Missio

Sinun hyvinvointisi on
yhteinen tehtävämme,
olemme sinua varten

Arvot

Ihmisläheisyys
Luottamus
Vastuullisuus
Yhdenvertaisuus

Strategiset kärjet

**Kärki 1
TÄRKEINTÄ
IHMINEN**

**Kärki 2
YHDENVERTAISET,
ENNALTAEHKÄISE
VÄT JA
VAIKUTTAVAT
PALVELUT**

**Kärki 3
HYVINVOIVAT
TYÖNTEKIJÄT**

**Kärki 4
TOIMIVA JA
VAIKUTTAVA
YHTEISTYÖ**

KÄRKI 1: TÄRKEINTÄ IHMINEN

Tavoitteet:

1. Varmistamme asukkaiden ja yhteisöjen luottamuksen toimintaamme
2. Toimimme asiakaslähtöisesti ja arvostavasti
3. Asukkaat ja henkilöstö osallistuvat palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen
4. Lisäämme turvallisuuden tunnetta ja ennakoimme ja varaudumme toimintaympäristön muutoksiin

KÄRKI 2: YHDENVERTAISET, ENNALTAEHKÄISEVÄT JA VAIKUTTAVAT PALVELUT

Tavoitteet

1. Tuemme asukkaidemme kokonaisvaltaista hyvinvointia edistämällä terveyttä, turvallisuutta ja toimintakykyä
2. Palvelumme ovat laadukkaita, oikea-aikaisia ja saavutettavia
3. Mahdollistamme pirkanmaalaisille arvokkaan ja turvallisen ikääntymisen
4. Tarjoamme tukea ja apua lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin oikea-aikaisilla ja vaikuttavilla palveluilla
5. Tarjoamme mielenterveys- ja päihdepalveluja vaikuttavasti ja oikea-aikaisesti

KÄRKI 3: HYVINVOIVAT TYÖNTEKIJÄT

Tavoitteet:

1. Luomme edellytykset ammattilaistemme asiantuntemuksen ja osaamisen edistämiseen
2. Kehitämme yhdessä henkilöstömme työhyvinvointia, yhteishenkeä ja työyhteisötaitoja
3. Ennakoimme henkilöstötarpeita ja varmistamme henkilöstön saatavuuden kansallisesti ja kansainvälisesti
4. Johdamme selkeästi ja vuorovaikutteisesti

KÄRKI 4: TOIMIVA JA VAIKUTTAVA YHTEISTYÖ

Tavoitteet:

1. Olemme rohkea ja vastuullinen yhteiskunnallinen edelläkävijä ja toimija
2. Vahvistamme kumppanuutta kuntien kanssa yhteisten asukkaidemme hyväksi
3. Tuotamme yhteistyössä kumppanien kanssa vaikuttavia ja taloudellisesti kestäviä palveluja asukkaille
4. Kehitämme entistä vaikuttavampia palveluja yhteistyössä järjestöjen ja yhteisöjen kanssa
5. Vahvistamme yhteistyötä yhteistyöalueen ja yliopistosairaaloiden kanssa
6. Yliopistollisena hyvinvointialueena tutkimme, koulutamme ja edistämme innovaatioita korkeakouluyhteisön ja muiden oppilaitosten kanssa



Strategian toimeenpano ja seuranta

Strategian rakenne, toimeenpano ja seuranta

Strategian reunaehdot	Väestön palvelutarpeet	Henkilöstön saatavuus, pysyvyys ja osaaminen	Tulevaisuuden kehityssuunnat	Rahoitus, ohjaus ja velvoitteet
Strategian kärjet	Strategian kärjet toimivat pitkän aikavälin tavoitteina hyvinvointialueen toiminnalle, kehittämiselle ja johtamiselle. Arvioidaan strategian 2023-2025 kärkien ajankohtaisuus ja uudistustarpeet tulevalle strategiakaudelle.			
Strategian tavoitteet	Tavoitteet tarkentavat strategian kärkiä. Strategian tavoitteet määritellään kyselyiden tulosten pohjalta yhdessä aluevaltuuston kanssa (18.8.).			
Strategian toimeenpanosuunnitelma	Suunnitelma strategian käytäntöön viemiseksi ja sen tavoitteiden saavuttamiseksi strategiakaudella. - Strategian tavoitteet toimivat strategian toimeenpanosuunnitelman tavoitteina – tarvittaessa tarkennuksia - Toimeenpanosuunnitelmassa strategian tavoitteille määritetään vuosittaiset mittarit.			

Strategian toimeenpano sekä seuranta

- Strategian tavoitteet viedään käytäntöön ja osaksi arkea toimeenpanosuunnitelman avulla.
- Strategian toimeenpanosuunnitelma laaditaan hyvinvointialuestrategian valmistuttua. Tavoitevalmistumisaika viimeistään maaliskuu 2026.
- Toimeenpanosuunnitelmassa strategian tavoitteille määritetään vuosittaiset osatavoitteet ja mittarit
 - Seuranta ajantasaista ja säännöllistä, osana osavuosikatsauksia neljännesvuosittain.



Strategian toimintaympäristöanalyysi

Pirkanmaan hyvinvointialue

547 000 asukkaalle

23 kunnan alueella

21 000 työntekijän voimin

Pirkanmaan
hyvinvointialue

Menestyvä Pirkanmaa

Suurin hyvinvointialue

Väkiluku 547 077

Merkittävä sote-alan tutkimus- ja koulutuskeskittymä

Monialaista kansainvälistä tutkimusta ja innovatiivista yhteistyötä korkeakouluyhteisön ja oppilaitosten kanssa.

Vahva toimija sähköisissä palveluissa

Laaja monikanavainen digipalveluvalikoima. Palkitun digiklinikan käyttäjiä jo yli 28 % alueen asukkaista.

Hyvinvointialueista suurin valtion kokonaisrahoitus

2,5 mrd € vuonna 2025

Viidenneksi pienimmät asukaskohtaiset sote- nettokäyttökustannukset

4191,2 € / asukas vuonna 2024

Vetovoimainen alue

Maakunnan keskuskaupunki Tampere on Suomen vetovoimaisin kaupunki. Pirkanmaa on vetovoimainen ja helposti saavutettava.

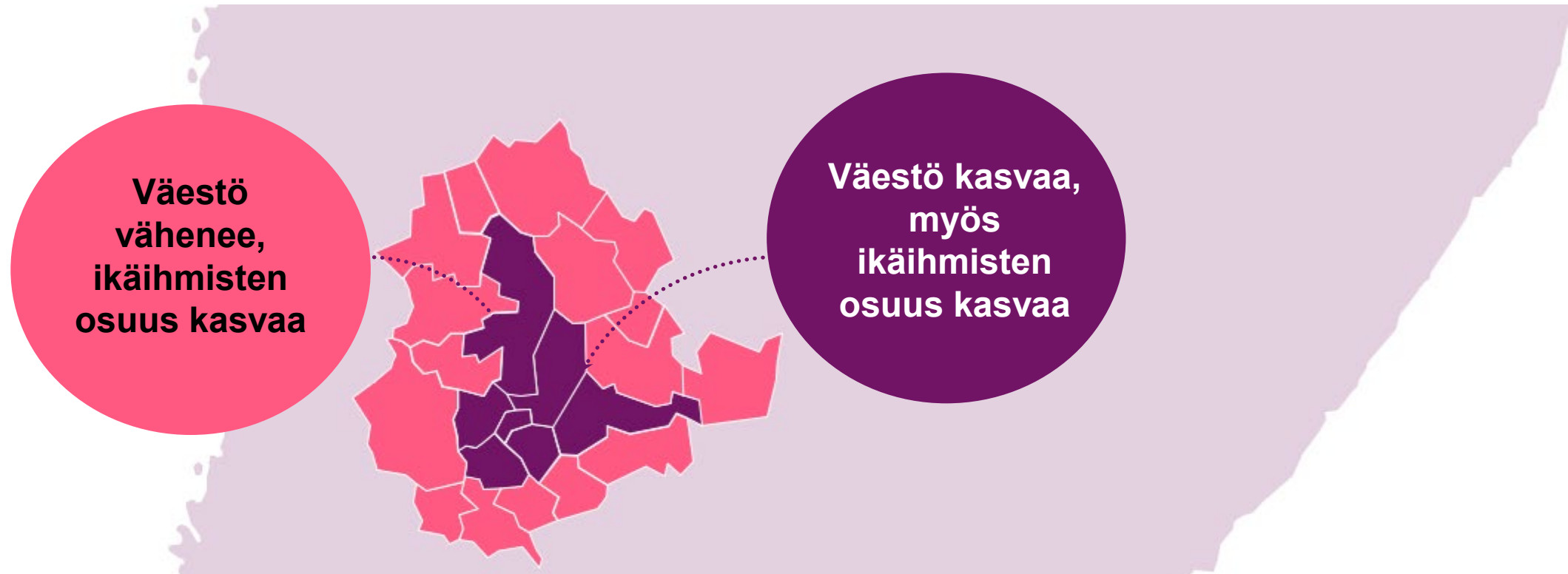
Sosioekonomisesti vakaa ja elinvoimainen

Alueella on korkea koulutustaso, työpaikkaomavaraisuus ja hyvä taloudellinen huoltosuhde.

Palvelutarve maan keskitasoa

Terveys maan keskitasoa, työkyvyttömyys hieman keskitasoa yleisempää.

Toimintaympäristöanalyysi – Pirkanmaan väestö kasvaa



Väestöennuste 2025-2040: **Pirkanmaan väestö kasvaa +11 %**

- **Yli 75-vuotiaiden määrä +31 %.**
- **Alle 18 -vuotiaiden määrä -5,3 %**

Toimintaympäristöanalyysi – Pirkanmaan väestö kasvaa

Väestö vähenee reuna-alueilla

- Ikäihmisten osuus väestöstä kasvaa nuorten ikäluokkien pienentyessä edelleen.
- Yli 75-vuotiaiden osuus väestöstä suurin 2040-luvulla Virroilla, Ruovedellä, Kihniössä ja Kuhmoisissa (yli 26 %).
- Sairastavuus on suurempaa reuna-alueen kunnissa.

Väestö kasvaa keskuskaupungissa ja kehyskunnissa

- Väestö kasvaa, vaikka syntyvyys laskee. Alue vetää nuorta ja työikäistä väkeä, joka tasapainottaa ikääntyviä ikäluokkia.
- Lempäälässä ja Ylöjärvellä nuorin väestö, alaikäisten osuus väestöstä 23-24 %.
- Samalla yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa myös kaupunkiseudulla voimakkaasti.
- Maahanmuutto merkittävä tekijä väestönkasvussa.

Toimintaympäristöanalyysi: ilmiöt ja haasteet 1/3

Ilmiöt ja haasteet	Maailmalla / Suomessa	Pirkanmaalla
Heikkenevä luottamus	Maailman myllerrys haastaa luottamusta tulevaan • Globaalit kriisit lisäävät epävarmuutta. • Suomalaisten luottamus instituutioihin ja palveluihin on heikentynyt. • Polarisaatio voimistuu ja eriarvoistumiskehitys vähentää ihmisten välistä luottamusta ja heikentää turvallisuudentunnetta.	Pirkanmaalaisten luottamus sosiaali- ja terveydenhuoltoon heikentynyt. • Aikuisväestöstä 54% luottaa terveyspalveluihin ja 41 % sosiaalipalveluihin vuonna 2024. • Polarisaatiokehitys lisää vastakkainasettelua ja luottamuksen rapautumista. • Luottamusta ja turvallisuuden tunnetta välittävän toiminnan ja viestinnän merkitys korostuu.
Kiihtyvä muutos työelämässä ja teknologiassa	Työelämän murros ja teknologian kehitys muuttavat työtä ja toimintatapoja. • Ammattirakenne, osaamistarpeet ja työtehtävät kehittyvät. • Osaavan sosiaali- ja terveysalan henkilöstön saatavuus heikkenee, lisäten kilpailua ja kasvattaen tarvetta myös kansainväliselle rekrytoinnille.	Työelämän ja teknologian nopea muutos edellyttää ennakointia ja jatkuvaa uudistumiskykyä. • Työntekijöiden hyvinvoinnin ja pysyvyyden merkitys kasvaa entisestään. • Sosiaali- ja terveysalan sekä pelastustoimen henkilöstön saatavuus Pirkanmaalla tällä hetkellä hyvä, mutta kansallinen ja kansainvälinen kilpailu osajista kovenee.

Toimintaympäristöanalyysi: ilmiöt ja haasteet 2/3

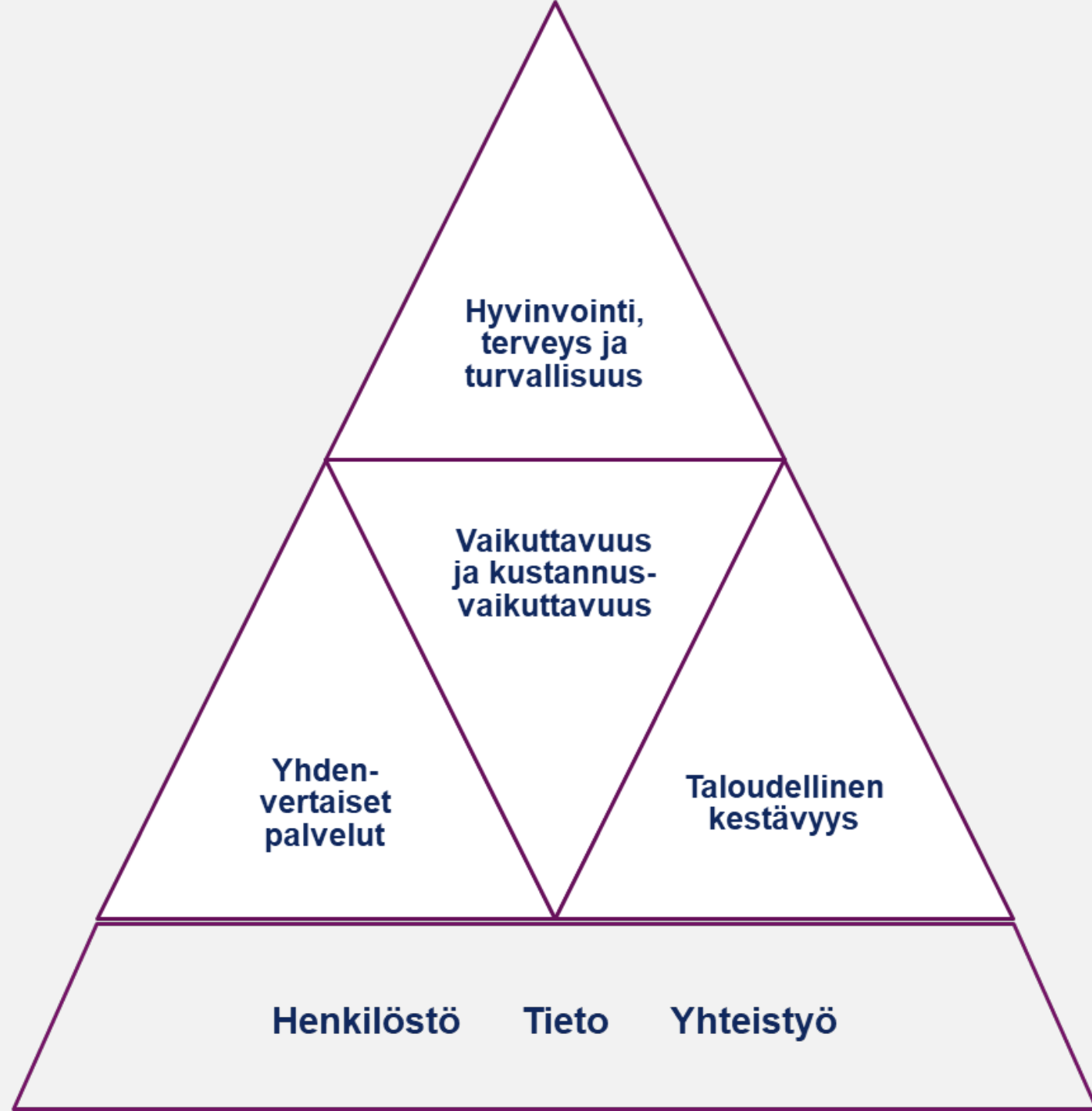
Ilmiöt ja haasteet	Maailmalla / Suomessa	Pirkanmaalla
Ikääntyvä väestö	Suomessa väestö ikääntyy ja alaikäisten määrä vähenee • Ikääntyvien määrä kasvaa nopeasti. Vuonna 2040 neljännes suomalaisista on eläkeiässä. • Työikäisten väheneminen lisää julkisia menoja ja vähentää valtion verotuloja. • Väestönkasvu Pohjoismaiden hitainta. Yksinasuminen ja lapsettomuus yleistyvät.	Ikääntyneiden määrä kasvaa eniten kaupunkiseudulla • Reuna-alueilla väestön ikääntyminen jo pidemmällä. • Ikäihmisten palveluiden tarve kasvaa ikääntyneiden määrän kasvaessa. • Erityisesti yli 85-vuotiaiden osuus kasvaa, mikä lisää pitkäaikaishoidon ja ympäri-vuorokautisen palvelun tarvetta.
Haasteet lasten ja nuorten hyvinvoinnissa	Lasten ja nuorten terveyden ja voimavarojen tukemisen tarve korostuu entisestään väestörakenteen muuttuessa. • Lasten ja nuorten mielenterveyden haasteet ovat lisääntyneet. • Nuorten huumekuolemat ja rikollisuus ovat kasvussa. • Lasten ja nuorten kokemus terveydestään ja tyytyväisyys elämäänsä ovat heikentyneet. • Huono-osaisuus on ylisukupolvista.	Lasten ja nuorten hyvinvoinnin haasteet näkyvät myös Pirkanmaalla • Alueellisella ja sosioekonomisella eriytymiskehityksellä vaikutuksia lasten ja nuorten hyvinvointiin. • Perheiden matalan kynnyksen tuen sekä lasten ja nuorten päihde- ja mielenterveyspalvelujen tarve kasvaa. • Merkkejä nuorisorikollisuuden ja katuväkivallan noususta on myös Pirkanmaalla.

Toimintaympäristöanalyysi: ilmiöt ja haasteet 3/3

Ilmiöt ja haasteet	Maailmalla / Suomessa	Pirkanmaalla
Kokonaishyvinvoinnin lasku	Kokonaishyvinvoinnin tukeminen ennaltaehkäisyn keinoin korostuu • Väestön ikääntyminen, liikalihavuus ja epäterveelliset elintavat lisäävät sairauksien määrää. • Mielenterveysongelmat ja -oireet yleistyvät. • Työ- ja toimintakyvyn heikkeneminen uhkaa taloudellista ja sosiaalista kestävyyttä.	Pirkanmaalla merkittäviä eroja hyvinvoinnissa, elintavoissa ja terveydentilassa • Väestön elintavat ja sairaudet sekä sosiaali- ja terveystalouden tarpeet eroavat alueellisesti ja eri väestöryhmien välillä. • Vakavat mielenterveysongelmat lisääntyvät Pirkanmaalla. • Huumeiden käytön yleistymisen kasvattaa haittoja ja turvattomuutta.
Talouden epävarmuus	Talouden tilanne jatkuu haastavana • Suomen taloudellista tilannetta heikentää hidas tuottavuuden kehitys, väestön ikääntyminen ja huoltosuhteen kehitys. • Taloustilanteen ennakkointia haastavat laajalle levinneet kriisit sekä geopolitiikan ja toimintaympäristön muutokset. • Hyvinvointialueiden on välttämätöntä uudistaa toimintaansa johtuen valtionrahoituksen epävarmuudesta.	Pirkanmaan tilanne positiivinen talouden kasvun ja muuttovoiton osalta verrattuna muihin maakuntiin. • Maakunta on elinvoimainen ja yritystoiminta on vahvaa erityisesti teknologian ja palveluiden aloilla. • Pirkanmaa on yksi Suomen kasvu-keskuksista, mutta väestöllinen huoltosuhde heikkenee. • Nopea väestönkasvu lisää palvelutarpeita ja haastaa hyvinvointialueen taloutta.

Hyvinvointialueiden tehtäviä koskevat valtakunnalliset tavoitteet vuosille 2025–2029

- [Valtioneuvosto Helsinki 2025](#)



Hyvinvointialueiden tehtäviä koskevat valtakunnalliset tavoitteet vuosille 2025–2029

Hyvinvointialueiden valtakunnalliset tavoitteet ovat keskeinen osa valtakunnallista sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen strategista ohjausta. Valtakunnalliset tavoitteet on otettava huomioon hyvinvointialuestrategiaa laadittaessa.

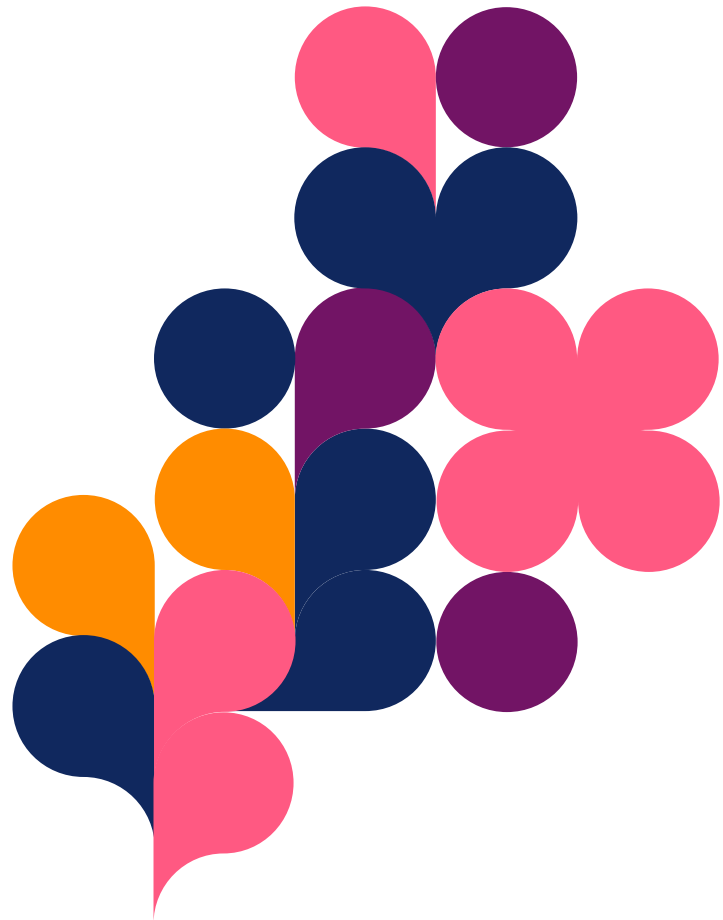
Toimintaa koskevat tavoitteet kuvaavat tavoiteltuja lopputuloksia:

- väestön hyvinvointia
- terveyttä ja turvallisuutta
- yhdenvertaisia palveluja
- taloudellista kestävyyttä

Toimintaedellytyksiä koskevat tavoitteet kuvaavat tavoiteltujen lopputulosten saavuttamisen edellytyksiä:

- hyvinvoiva ja riittävä henkilöstö
- laadukas tieto
- toimiva yhteistyö

Kaikessa hyvinvointialueiden toiminnassa, johtamisessa ja ohjauksessa tulee painottaa vaikuttavuusperustaisuutta.



Kiitos



Pirkanmaan
hyvinvointialue